

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل

پایه سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش نهایی

جهیزیه و مهریه‌ی حضرت زهرا علیها السلام

قَالَ عَلِيُّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ قُمْ فَبِعِ الدَّرْعَ: عَلِيُّ عليه السلام می‌فرماید: پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله به من فرمودند: یا علی! برخیز و زرهت را بفروش، قَمَّمْتُ فَبِعْتُهُ وَ أَخَذْتُ الثَّمَنَ: من هم برخاستم و زره را فروختم و بهای آن را دریافت کردم. وَ دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ فَسَكَبْتُ الدَّرَاهِمَ فِي حَجْرِهِ: و بر پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وارد شدم و درهم‌هایی که از فروش زره به دست آورده بودم، در دامن پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله قرار دادم، فَلَمْ يَسْأَلْنِي كَمْ هِيَ وَ لَا أَنَا أُخْبِرْتُهُ: و نه پیغمبر صلی الله علیه و آله از من پرسیدند این درهم‌ها چه مقدار است و نه من گفتم. ثُمَّ قَبِضَ قَبْضَةً وَ دَعَا بِلَالًا فَأَعْطَاهُ فَقَالَ ابْتِعْ لِفَاطِمَةَ طَبِيبًا: و یک مشت از این درهم‌ها را برداشتند و به بلال دادند و گفتند: برای فاطمه علیها السلام عطر بخر. ثُمَّ قَبِضَ رَسُولُ اللَّهِ مِنَ الدَّرَاهِمِ بَكِلْتَا يَدَيْهِ فَأَعْطَاهُ أَبَا بَكْرٍ وَ قَالَ ابْتِعْ لِفَاطِمَةَ مَا يُصْلِحُهَا مِنْ ثِيَابٍ وَ أَثَاتِ الثِّبَاتِ وَ أَرْدَفَهُ بَعْمَارِ بْنِ يَاسِرٍ وَ بَعْدَهُ مِنْ أَصْحَابِهِ: سپس پیغمبر صلی الله علیه و آله با دو دستشان مقداری درهم برداشتند و به ابوبکر دادند و فرمودند: برای فاطمه علیها السلام آن چیزهایی از لباس و اثاثیه‌ی منزل که لازم است، خریداری کن و عمار یاسر و تعدادی از صحابه را هم به همراه او فرستادند. فَحَضَرُوا السُّوقَ فَكَانُوا يَعْتَرِضُونَ الشَّيْءَ مِمَّا يُصْلِحُ فَلَا يَشْتَرُونَهُ حَتَّى يُعْرِضُوهُ عَلَى أَبِي بَكْرٍ فَإِنْ اسْتَصْلَحَهُ اشْتَرَوْهُ: سپس این گروه به بازار آمدند و سراغ چیزهای مختلفی که برای زندگی مشترک فاطمه و امیرالمؤمنین علیهما السلام لازم بود، می‌رفتند اما چیزی نمی‌خریدند تا زمانی که به ابوبکر عرضه کنند و او هم مصلحت بداند که آن را بخرند.

لیست جهیزیه‌ی حضرت زهرا علیها السلام که در روایات آمده است:

- ۱- یک قواره پارچه‌ی پیراهنی: هفت درهم، ۲- مقنعه: چهار درهم، ۳- قطیفه‌ی مشکی (که تمام بدن را نمی‌پوشاند): یک تخته، ده درهم، ۴- یک تخت چوبی که اطرافش را با پوست درخت خرما پیچیده بودند، ۵- دو تشک از جنس کتان مصری که یکی با پشم گوسفند پر شده بود و دیگری با لیف خرما (برگ‌های خرما)، ۶- چهار بالش از پوست دباغی شده که دو عدد از آنها با پشم پر شده بود و دو عدد دیگر با لیف خرما، ۷- یک تخته پرده‌ی پشمی، ۸- یک قطعه حصیر بافت حجر، ۹- یک آسیاب دستی، ۱۰- یک عدد بادیه‌ی مسی، ۱۱- یک مشک آب، ۱۲- یک کاسه‌ی چوبی برای شیر، ۱۳- یک مشربیه‌ی پوستی برای آب، ۱۴- دو سبد، ۱۵- یک ظرف آردپزی، ۱۶-

یک ظرف سفالی زرد رنگ، ۱۷- دو بازوبند نقره. در روایات نقل شده که زره امیرالمؤمنین علیه السلام بین چهارصد و هشتاد تا پانصد درهم که معادل دویست و سی و هشت تا چهارصد مثقال نقره است، به فروخته شد. قیمت پرداخت شده برای جهیزیه حضرت زهرا علیها السلام معادل دو و نیم مثقال طلاست که پیامبر صلی الله علیه و آله یک سوم آن را برای خرید عطریات دادند یا کمتر از آن، بخشی را به ابوبکر و سلمان و عمار برای خرید جهیزیه دادند و بخشی را به ام سلمه دادند و فرمودند: نزد تو باشد که بعد از همان مبلغ مقداری را برای شام عروسی گرفتند و ولیمه‌ای دادند. یک مقدار هم که نزد ام سلمه ماند، حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: به علی علیه السلام برای گذران زندگی بده. مبلغ مهریه‌ی حضرت زهرا علیها السلام مختلف نقل شده که هم زمینی و هم آسمانی در روایات آمده است.

امام صادق علیه السلام فرمودند: **إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَمَهَرَ فَاطِمَةَ رُبْعَ الدُّنْيَا فَرُبُعُهَا لَهَا وَ أَمَهَرَهَا الْجَنَّةَ وَ النَّارَ تَدْخُلُ أَعْدَاءَهَا النَّارَ وَ تَدْخُلُ أَوْلِيَاءَهَا الْجَنَّةَ وَ هِيَ الصِّدِّيقَةُ الْكُبْرَى وَ عَلَى مَعْرِفَتِهَا دَارَتِ الْقُرُونُ الْأُولَى:**^۱ خدای تبارک و تعالی مهر فاطمه علیها السلام را یک چهارم دنیا قرار داد و بهشت و دوزخ، دشمنانشان را وارد دوزخ و دوستانشان را وارد بهشت می‌کند و او صدیقه‌ی کبراست و براساس معرفت او قرون اولی طی شده است.

امام صادق علیه السلام فرمودند: **كَانَ صَدَاقُ فَاطِمَةَ دِرْعَ حُطْمِيَّةٍ وَ إِهَابَ كَبْشٍ أَوْ جَدَى:**^۲ مهر حضرت فاطمه علیها السلام زره و گوسفندی که فروخته شده، بود.

وَ قِيلَ لِلنَّبِيِّ قَدْ عَلِمْنَا مَهْرَ فَاطِمَةَ فِي الْأَرْضِ فَمَا مَهْرُهَا فِي السَّمَاءِ: از پیامبر صلی الله علیه و آله پرسیدند: مهر فاطمه علیها السلام را در زمین می‌دانیم، اما مهر او در آسمان چیست؟ **قَالَ سَلْ عَمَّا يَعْنِيكَ وَ دَعْ مَا لَا يَعْنِيكَ:** فرمودند: راجع به چیزهایی که مربوط به توست، سؤال کن و راجع به چیزهایی که مربوط به تو نیست، نپرس. **قِيلَ هَذَا مِمَّا يَعْنِينَا يَا رَسُولَ اللَّهِ:** گفتند: ای رسول خدا! این مسئله برای ما مهم است. **قَالَ كَانَ مَهْرُهَا فِي السَّمَاءِ خُمْسَ الْأَرْضِ فَمَنْ مَشَى عَلَيْهَا مُغْضَبًا لَهَا وَ لَوْلَدَهَا مَشَى عَلَيْهَا حَرَامًا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ:**^۳ حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: مهر فاطمه علیها السلام در آسمان یک پنجم زمین است، پس هر کس که بر کره‌ی زمین پا بگذارد، در حالی که بر او و فرزندانش غضبناک است، تصرف غاصبانه کرده و راه رفتن او تا روز قیامت حرام است.

امام باقر علیه السلام فرمودند: **وَ جَعَلَتْ نِحْلُهَا مِنْ عَلِيٍّ خُمْسَ الدُّنْيَا وَ ثُلُثَ الْجَنَّةِ وَ جَعَلَتْ لَهَا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَنْهَارٍ الْفُرَاتُ وَ نَيْلٌ مِصْرَ وَ نَهْرُوَانُ وَ نَهْرٌ بَلْخٍ فَرَزَّوَجَهَا أَنْتَ يَا مُحَمَّدٌ بِخُمْسِمِائَةِ دَرَاهِمٍ تَكُونُ سَنَةً لِأُمَّتِكَ:**^۴ مهریه‌ی فاطمه علیها السلام یک پنجم دنیا و

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۰۵.

۲- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

۳- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

۴- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

یک سوم بهشت قرار داده شد و در زمین چهار نهر مهر اوست: فرات، نیل در مصر، نهروان و بلخ. بعد خدای متعال فرمودند: ای پیامبر! تو هم فاطمه علیها السلام را به پانصد درهم به ازدواج علی علیه السلام در آور تا سنتی برای امت تو باشد.

ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ زَوْجَتُ فَاطِمَةَ ابْنَتِي مِنْكَ بِأَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى صَدَاقِ خُمْسِ الْأَرْضِ وَ أَرْبَعِمِائَةٍ وَ ثَمَانِينَ دِرْهَمًا الْأَجَلُ خُمْسُ الْأَرْضِ وَ الْعَاجِلُ أَرْبَعِمِائَةٍ وَ ثَمَانِينَ دِرْهَمًا: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: ای علی! من فاطمه علیها السلام را به ازدواج تو در می آورم به امر خدای متعال با این مهریه: یک پنجم کره‌ی زمین و چهارصد و هشتاد درهم، آن چیزی که درازمدت است و مربوط به آینده است، یک پنجم کره‌ی زمین و آنچه فوری است (و الآن باید پرداخت شود) چهارصد و هشتاد درهم.

امام صادق علیه السلام فرمودند: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَهَرَ فَاطِمَةَ رُبْعَ الدُّنْيَا فَرُبْعُهَا لَهَا وَ مَهْرُهَا الْجَنَّةُ وَ النَّارُ فَتُدْخِلُ أَوْلِيَاءَهَا الْجَنَّةَ وَ أَعْدَاءَهَا النَّارَ: خدای متعال مهر فاطمه علیها السلام را یک چهارم دنیا قرار داد و مهر او را بهشت و دوزخ قرار داد که دوستانشان را وارد بهشت می‌کنند و دشمنانشان را وارد دوزخ.

امام صادق علیه السلام در روایتی فرمودند: وَ سَكَبَ الدَّرَاهِمَ فِي حَجْرِهِ فَأَعْطَى مِنْهَا قَبْضَةً كَانَتْ ثَلَاثَةً وَ سِتِّينَ أَوْ سِتَّةً وَ سِتِّينَ إِلَى أُمَّ أَيْمَنَ لِمَتَاعِ الْبَيْتِ وَ قَبْضَةً إِلَى أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ لِلطَّيِّبِ وَ قَبْضَةً إِلَى أُمَّ سَلَمَةَ لِلطَّعَامِ وَ أَنْفَذَ عَمَّاراً وَ أَبَا بَكْرٍ وَ بِلَالاً لِابْتِيَاعِ مَا يُصْلِحُهَا: حضرت علی علیه السلام زره را که فروختند، پول آن را در دامان پیامبر صلی الله علیه و آله قرار دادند. پیامبر صلی الله علیه و آله مشت‌های از آن را که شصت و سه یا شصت و شش درهم بود، برای تهیه‌ی وسایل خانه به ام‌ایمن دادند و مشت‌های از آن را به اسماء بنت عمیس برای تهیه‌ی عطر و مشت‌های از آن را به ام‌سلمه برای شام عروسی و عمار و سلمان و ابوبکر را برای خرید فرستادند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ زَوَّجَكَ فَاطِمَةَ وَ جَعَلَ صَدَاقَهَا الْأَرْضَ فَمَنْ مَشَى عَلَيْهَا مُبْغِضًا لَكَ مَشَى حَرَامًا: ای علی! خدای متعال فاطمه علیها السلام را به ازدواج تو درآورد و مهریه‌ی او را زمین قرار داد، پس هر کس بر روی زمین قدم بگذارد و عبور کند در حالی که بغض و کینه‌ی تو را داشته باشد، او به حرام و غاصبانه در زمین قدم زده است.

امام صادق علیه السلام فرمودند: إِنَّ فَاطِمَةَ قَالَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ زَوَّجْتَنِي بِالْمَهْرِ الْخَسِيسِ: حضرت فاطمه علیها السلام به پدرشان رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: مرا با مهریه‌ی اندکی به ازدواج علی علیه السلام درآوردی. فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ مَا أَنَا زَوَّجْتُكَ وَ لَكِنَّ اللَّهَ زَوَّجَكَ مِنَ السَّمَاءِ وَ جَعَلَ مَهْرَكَ خُمْسَ الدُّنْيَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُ: حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: من تو را به همسری علی علیه السلام

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

۲- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

۳- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۳.

۴- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۴۱.

۵- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۴۴.

در نیوردم، خدای متعال در آسمان ازدواج تو را عملی کرد و مهر تو را یک پنجم دنیا قرار داد تا زمانی که زمین و آسمان برپاست.